

in Rusijo obćudovanje avstro-ogr-
ske vlade za junaške čine turške
armade in mornarice, ki sta tako tež-
ko nalogo, Konstantinopol in morske ožine proti
navalu treh velešil varovati na tako krasni na-
čin izvršili. Veliki vezir se je jako vesel zahva-
lil za te čestitke.

Izgubljena Srbija.

Iz Luga na poročajo: „Mattino“ objavlja
dolgo poročilo svojega zastopnika v Saloni-
ku od 25. oktobra, v katerem tudi pravi: Nik-
do več ne veruje, da bi se zamoglo
Srbijo rešiti. Gre se samo za to, da se
srbsko armado ali pa vrednejše dele
od nje, reši; pa tudi o tej možnosti se dvomi.
„Corriere della Sera“ piše, da bodejo
Nemci zdaj v enem tednu v Kon-
stantinopolu. Srbski armadi ne preostaja
nič drugega, nego da se potegne nazaj v Črno-
goro ali Albanijo.

Prebivalstvu Štajerske!

Ne glede na sijajne vspehe naših čet in
nemotenega nadaljevanja v dejanju in počenjanju
v notranjosti države je dobiti še vedno kroge
prebivalstva in sicer zlasti na deželi, ki bodisi
vsled privilegie bojazljivosti, bodisi radi neza-
dostne izvedenosti v gospodarstvu z denarjem,
še vedno zadržujejo in nabirajo zlat in srebrn
denar, bankovce, da celo niklaste in bakrene
novce. Niti oklic države, ki je izdala za obrambo
naših mej vojna posojila, niti od hranilnic in
bank obljubljene obresti niso mogli oprostiti teh
zakopanih, spavajočih zakladov iz njihovega za-
pora v nogavicah, omarah in predalnicah, ako-
ravno je ta način shranjevanja, kakor kaže iz-
kušnja, vedno združen z različnimi nevarnostmi
izgube. Zadržavanje denarja stane posestnika
obresti, ki jih izgubi, povzroča pomanjkanje
drobiža in s tem vsakovrstna motenja v stroju
vsakdanjega življenja. Blagor in gorje posamez-
nika je danes neločljivo spojen z onim države;
skrivanje denarja je tedaj v najvišji meri nedo-
moljubno in nespamet-
no. Torej na dan z brez-
koristno zadržanimi de-
narnimi sredstvi. Vsak, kdor ima zlatih novcev,
iz cekinov obstoječih krstnih in birmskih daril,
naj jih prinese **zaklade**sko-ogr-
kavstrij-ki ali k
zamenjalnim uradom in jih izmenja v popolnoma
enakovredne bankovce ter tako izpolni svojo
domoljubno dol-
žnost. Kdor svoje
zlatnike prosto-
voljno izroči, temu se lahko da na željo v spo-
min na težke čase svetovne vojne potrdilo. Za
vsakdanjo porabo nepotrebne bankovce bi bilo
porabiti za nakup vojnega posojila, tretje vojno
posojilo nudi za to priliko, ali plačanje dolgov
ali jih pa brzo oddati v denarne zavode. Mrtev
denar oživi, donasa obresti, oploja narodno
gospodarstvo, da delo in zaslužek. Moratorij je
bil razveljavljen koncem avgusta 1915. V bla-
gajnah naloženi denar je mogoča torej vsak
čas odpovedati in zdigniti. Pri vložnih knjiži-
cah se lahko zavarujemo proti tatvini na ta
način, da si izberemo geslo, ki je znano le last-
niku in denarnemu zavodu; večina denarnih
zavodov sprejema vojno posojilo brezplačno v
shrambo. Docela neumljivo in posebno škod-
ljivo je pa pridrževanje drobiža, nabiranje sre-
brnega, niklastnega in bakrenega denarja. Tega
je tedaj zopet spraviti v promet; ponese se ga
naj k bližnjemu poštnemu uradu v zameno za
bankovce ali se pa naj z njim plača. Prebival-
stvo Štajerske, ki je pri tolikih prilikah vzgledno
dokazalo svoj zdrav razum, domoljubno miš-
ljenje in smisel za skupnost, se gotovo ne bo
obotavljalo ločiti se od svojih zlatnikov, srebr-
nikov in papirnatih denarjev, zlasti ker mu to
ne prinese nikake izgube temveč dobiček na
obrestih in večjo varnost, na bojišču stoječim
sinovom in bratom pa potisne v roko nova
sredstva in orožja h končni popolni zmagi naše
pravične stvari.

Skrite zaklade na dan!

Gradec, dne 7. oktobra 1915.

C. kr. namestnik: Clary m. p.

Naša zmaga v Sočini bitki.

K. B. Danaj, 2. novembra Iz vojnega tiskov-
nega stana se od včerajnega poročila:

Po današnjem uradnem poročilu je dva-
tedenska Sočina bitka s polomom
sovražnega splošnega napada in s
polnim obdržanjem obrambene
fronte po naših nepremakljivih četah kon-
čala. Ta za naše orožje zmagoviti zaklju-
ček seveda ni bil nakraten, kajti odločitve v
borbi za trdne postojanke dozorijo mnogokrat le
polagoma. Tako se mora tudi, kakor kaže ome-
njeno poročilo, s ponovitvijo boja raču-
nati. O resnični italijanski ofenzivi
pa se v najzadnejšem času ne more
več govoriti. Za to primanjkuje vojakov,
ki bi jih bilo naprej spraviti, in na za napad-
dalno pripravo najvažnejših množin streliva.

Za en zavrtni splošni napad ob So-
čini fronti se je porabilo glavno silo ita-
lijanske armade. Med Krnovim viškom
in morjem se je dognalo devet sovražnih ar-
madnih korov s skupno najmanje 24 infanterij-
skimi divizijami in z 2 skupinama alpincev. Te
sile, ki pripadajo visoko doberdobsko planoto
napadajoči tretji armadi (generalni lajtnant voj-
voda Aosta) in severno priklenjeni drugi ar-
madi (generalni lajtnant Frugoni) štele so pred
bitko okoli 320 000 pušk, 1300 poljskih
in pogorskih ter 180 težkih kano-
nov.

Ob koroški fronti stojijo razmeroma sla-
bejšje sovražne sile, ob tirolski fronti 4 kori
z najmanje 11 infanterijskimi divizijami, ki se
jih lahko skupaj ceni na 170 000 pušk, 700
lahkih in proti 100 težkih kanonov.

Te številke in gotovo ne previsoko cenjeno
število izgub od 150 000 mož kažejo najbolje
velikost porabljenih sil in poraza
sovražnika.

Da ne omenja naše uradno poročilo no-
benih vjetih, je s tem pojasniti, da naše
čete v ljutih obrambenih bojih nimajo prilike,
vjeti mnogo sovražnikov. Vključno padlo je
v času od 21. do 29. oktobra 69 oficirjev
in 3200 mož v naše roke. Tudi smo zape-
nili 11 strojnih pušk.

V zadnjih dveh oktoberskih dnevih se je
še na mnogih točkah Sočine fronte jako ljuto
borilo. Na Krnu poskusil je sovražnik večkrat
iz svojih utrdb prodrati; bil je pa vedno takoj
zavrnjen. Isto usodo so imeli opetovani napadi
proti posameznim oddelkom tolminskega
mestičja. Oddelek od Auzze do Monte Santa
stal je včeraj popoldne pod močnim artiljerij-
kim ognjem. Zvečer napadla je sovražna infan-
terija brezuspešno naše postojanke pri Zagori.
Monte Sabotino v zadnjih dneh niso več
napadli; pač pa so poskusili Italijani, prema-
gati goriško mostičje z zopetnimi sunki
proti našim črtam pri Pevmi in na Podgori;
kakor vedno brez uspeha. Ako so tu in tam v
kakšnji jarek vsilili, se niso tam hvala našim
bajonetom in ročnim granatam nikdar dolgo za-
držali.

Severni oddelek doberdobske visoke
planote stal je nepretrgano pod težkim artilje-
rijskim ognjem. Za predvčerajšnjem se je opazilo
prihod močnih italijanskih sil čez Sagrado
in njih premikanje proti Sdraussini. V sle-
deči noči prišlo je na severni strani Monte
San Michele do ljutih bližinskih bojov. Vče-
raj popoldne prišel je tu jako močni, od kon-
centričnega topovskega ognja spremljani napad.
Hrabri honvedski infanterijski regimenti št. 3 in
4 so sovražnika povsod krvavo nazaj pognali.
Tudi proti oddelku južno od Monte San Mi-
chele poskusili so Italijani še nekaj sunkov,
ki pa niso imeli nobene moči več in so se že
v ognju izjalovili.

Na koroški fronti ni prišlo med Sočini
bitki do nobenih večjih bojov.

Na Tirolskem bili so prostori od Bu-
chensteina stalno pod težkim ognjem. Na
Col di Lano se je sovražnik zakopal par sto
korakov pred našo glavno postojanko.

Podpišite tretje vojno posojilo!

Razno.

Pozor špeharji! Občinski svet ptujski
je sklenil, da se vršijo špeharski sejmi v Ptuj
zopet vsaki petek. Opozarjamo špeharje nato in
upamo, da se bodejo živahno udeleževali teh
sejmov.

Vsa jajca v ptujskem okraju zaplenjena.
O. k. štajersko namestništvo je odredilo, da se
v svrhu preskrbe mesta Ptuja, na-
dalje vojaških bolnišnic v Sternthalu v zmislu
postavnih določb zapleni vsa produkci-
jo jajc v političnem okraju ptujskem.
Vsi producenti jajc in trgovci z jajci so zave-
zani, da oddajo svoje zaloge jajc in isto
tako bodočo produkcijo jajc edino le
mestnemu uradu v Ptuj uziroma ko-
mandu bolnišnice v Sternthalu.

Cena se bode ali sporazumno ali pa potom so-
dneje dognala. Upati je, da bodejo producenti
jajc svoje blago sami mestu prinesli; drugače
bi morala oblast silnim potom to zaplembo iz-
vršiti.

Jajca se ne smejo ne po železnici, ne na
drugi način izvažati. Kdor bi se teh dolo-
čil ne držal, zapadel bi strogi kazni.
Opozarjamo torej cenjene kmetovalce na po-
stavo, da bi se komu vsled nevednosti ne zgodila
nesreča!

Ceni krompir. Mestna občina ptujska
skrbi v teh težkih časih prav vzorno za revnej-
še svoje prebivalce. Tako prodaja sama meso po
prav nizki ceni, tako, da si zamore prebivalstvo
vendar semintja malo goveje župe ali kaj pe-
dobnega skubati. Cene krompirja so od strani
špekulantov vključ vladnim najvišjim določbam
precej poskočile. Ali stvar se bode kmalu pre-
drugečala? Ptujska občina je sama na lastni zem-
lji pridelala prav veliko množico krompirja, ki
ga ima zdaj pripravljenega za najslabše čase.
Parkrat ga je že prodajala revnim prebivalcem
mesta in sicer po 25 kil za 2 kroni; pride to-
ra ena kila na 8 vinarjev. Upati je, da bode
mestna občina tudi pri drugih življenjskih are-
stvih, zlasti pri drvah, ki so naravnost popo-
loma izročeni brezvestnim spekulantom, poma-
gala prebivalstvu. Saj ima v tem oziru dovolj
postavnih sredstev v roki.

**Zaplema jajc in krompirja v okraju Ma-
ribor.** V okraju in mestu Maribor se je ve-
zaloge jajc v svrhu preskrbe mesta za-
plenilo. Jajca se mora mestni občini oddati
in se ne smejo izvažati, pa tudi nikomur dru-
gem oddajati. Mestna občina jih bode potem
prebivalstvu po primerni ceni prodajala. Istotako
se je v okraju krompir zaplenilo. Mestni
urad bode producente najprej k prosto-
voljni oddaji krompirja mestu povabil. Cene
se bode oblastveno določile. Ako bi to ne
pomagalo, se bode krompir rekviriral, to-
rej prisilnim potom odvzelo.

Vojna odlikovanja. Z bronasto hrabrostno
medaljo bil je odlikovan na južno zapadnem bo-
jišču posestniški sin Franc Ferlinz iz St.
Ilja sl. g. — Četovodji Romanu Vende, uradnik
iz Maribora, ki je bil na južno zapadnem bojišču
malo in veliko srebrno ter z zlato hrabrostno
medaljo odlikovan, izreklo je še korno poveljstvo
pohvalno priznanje za njegovo hrabrost pred
sovražnikom. — Tesar Maks Stefan iz Kaplje
na Dravi odlikoval se je v bojih pri Kolomeji
in je dobil srebrno hrabrostno medaljo 1. raz-
reda.

**Nobeno obćevanje z vojnimi vjetniki v Sr-
biji.** Z ozirom na prekinjeno poštno zvezo z
Rumunsko in Srbijo se je vstavilo do preklica
ves poštni promet z vojnimi vjetniki na Srbskem.

Zaloi gra vsled ljubosumja. V kavarni „En-
ropa“ v Ptuj u bila je uslužbena 23 letna
natakarica Tereza Wohlm ut. Imela je že dalje
časa ljubavno razmerje z natakarjem Avgustom
Wolf, ki je služil kot črnovojnik v rezervni
bolnišnici. V zadnjem času postal je Wolf lju-
bosumen. Te dni prišel je ponoči v kavarno;
bil je zopet jako razburjen. Ko ga je hotela
natakarica pomiriti, potegnil je nakrat revolver
in ustrelil štirikrat nanjo. Zgrudila se je smrtno-

nevarno ranjena na tla. Wolfa so potem aretirali in oddali v vojaški zapor. Vkljub temu, da je bil zvezan, posrečilo se mu je, potegniti iz letlja jermen in se obesiti na oknu zapora. Wolfa hvalijo splošno kot pridnega fanta. Mrliča so soročniki odpeljali v Maribor.

Srebrno poroko praznoval je v Fürnitzu na Koroškem g. nadučitelj Gitschthaler s svojo soprogo. Cestitamo!

Štajerski namestnik odlikovan. Cesar je predsedniku društva „Rdečega križa“ na Štajerskem, c. kr. namestniku grofu Clary und Aldringen v priznanje njegovih posebnih zaslug za vojaško sanitetno oskrbo vojni častni znak 1. razreda „Rdečega križa“ z vojno dekoracijo podelil.

Vojno posojilo in varščine. Finančno ministrstvo je dovolilo, da se sme hranilne knjižice, ki so državi zastavljene kot poslovne kauce, kot varščine za državne davščine in pristojbine, porabiti za podpis tretjega vojnega posojila. Namesto hranilnih knjižic je treba nato založiti državne zadolžnice tretjega vojnega posojila.

Pod orožje oditi morajo prebrani črnovojniki letnikov 1873 do 1877, dalje letniki 1891, 1895 in 1896 in pri dodatnih prebiranjih do 16. novembra 1915 potrjeni v letih 1875, 1876, 1877, 1891 in 1895 rojeni črnovojniki avstrijskega in ogrskega državljanstva, to pa vsi dne 16. novembra 1915. Opozarjamo na tozadnje uradne razglase.

Morilca orožnikov pri Zidanem mostu še vedno niso dobili. Svoje delovanje sta morilca zdaj preložila na Dolenjsko, baje v žužemberški okraj. Eden od obeh se je 26. p. m. popoldne pojavil med vinogradi ambruške občine. Od posestnice neke male kočje na samem je zahteval jedil, pa jih ni dobil, ker je žena z izgovorom, da gre po gospodinjno, zbežala. Alarmirano orožništvo, pomnoženo z vojski, okoli 30 po številu, je napravilo lov in preiskalo vse vinograde ter sosedne gozde. Toda razbojnik jo je medtem že popihal bržkone v kočevske gozde. Ljudje govorijo glasom poročila „Slov. nar.“ da je bil to Jože Štrukelj, doma iz Vrha pri Št. Rupertu, ki ima v tukajšnjih vaseh Ambrus in Kal tri sinčke v službi. Baje se je izrazil, da hoče videti otroke, predno bođe poginil. Koliko je na tem resnice, se seveda še ne da dognati. Želeti je, da se orožnikom posreči kmalu vjeti nevarna morilca.

Mladi tat. Pri pošti v Slov. Gradcu je poneveril 17 letni poštni uslužbenec V. Terk 1200 kron. Ponaredil je pošto pečat ter na podlagi istega dvignil denar. Ker je z denarjem zapravljaj, so mu prišli kmalu na sled. Zdaj sedi v celjskem zaporu.

Grozna nesreča. V Peabodyu v ameriški državi Massachusetts je nastal v šoli požar in je zgorelo 19 dečkov ter deklic, ravno toliko pa jih je bilo več ali manj težko ranjenih. V šoli je bilo 700 otrok. Naenkrat je nastala razstrelba in iz nje ta grozni požar.

Češki profesor Masaryk, za katerega se je mladina tudi na Slovenskem svoj čas hudo navduševala, je ob začetku vojne iz Avstrije izginil. Zdaj se poroča, da je postal profesor na londonski univerzi. Imel je tam že svoje nastopno predavanje. Veleizdajalec!

Angleški kruh za vojne vjetnike na Nemškem. Nemška vlada je ustregla želji angleških vojnih vjetnikov, da smejo dobivati iz svoje domovine beli kruh. Angleški zdravnik, ki se je vrnil domu iz vjetniškega tabora v Döberitzu, je poročal v „Times“, da pride v oni tabor vsak teden 1000 hlebov iz Anglije. Te hlebe se takoj razdeli, da dobe vjetniki še sveži kruh. Angleški odbor, ki skrbi za vojne vjetnike, je vse potrebno ukrenil, da dobe vjetniki vsak teden 4 funte belega angleškega kruha.

Nezgodna angleškega kralja. Londonski tiskovni urad poroča z dne 28. oktobra: Ko je angleški kralj danes zjutraj obiskal svoje čete v polju, se mu je vsled hura klicev vojakov splasil konj in je padel. Kralj je padel in pridobil rane. Poškodbe pa niso bile nevarne in zdaj je kralj bržkone že okreval.

Pazite na deco! 5-letni sin posestnika Johana Krainz v okolici Eberndorfa na Koroškem padel je v kuhinji v skaf z vrelin lugom. Pridobil je tako težke opekline, da je na njih umrl.

Ustrelil se je zaradi neozdravljive bolezni 25 letni posestnikov sin Johan Mandelc v St. Mihaelu na Koroškem.

Srbska pripovedka. Narodno sovraštvo Bolgarov proti Srbom je tako veliko, da se celo za poraze ne brigajo, ako je le Srb hudo krvavel. Na Srbskem pripovedujejo o tem sovraštvu sledečo povestico: Neki Bolgar je imel sledeče sanje: V sanjah stopila je pred njega čarovnica in dejala: „Prosi me za nekaj; izpolnila ti bodem to takoj, toda le pod tem pogojem, da se bodeš iz srca veselil, ako storim za Srba dvakrat toliko kakor zate. Govori!“ Bolgar je dolgo premišljeval; potem pa je dejal: „Iztrgaj mi eno oko in iz srca se bodem veselil, ko bodeš morala Srbu (ba oč si iztrgati!“

V Ljubljani umrl so na v vojni pridobljenih ranah in boleznih m. dr.: črnovojniki računski podčastnik 2. razreda Anton Vibič iz Bizelja pri Brežicah; cugsfirer Alojz Kassig iz okolice Maribora; infanterist Filip Mlakec iz Slovenje vasi pri Ptuj. Čast junakom!

Nezgod. V Sv. Marjeti pri Rimskih Toplicah delal je 60 letni mlinar pri mlinškem kolelju. Prišel je pri temu z desno roko med kolesa, ki so mu roko popolnoma zdrobila. Pripeljali so ga v Celjsko bolnišnico.

Požar. Na Doberni pogorelo je gospodarsko poslopje v vojni stotečega posestnika Matevža Rožnik. Škode je za 5000 kron, zavarovalnina pa jako majhna. Vsed pomajkanja vode zamogla je požarna bramba ogenj le omejiti, ne pa gorečega poslopja rešiti.

Nezgod ali zločin? V Ptujju zgodil se je te dni sledeči, doslej še nepojasneni slučaj: Črnovojniki Svenšek prišel je iz vojne na dopust; hotel je v svojo stanovanje vstopiti, ki pa je bilo zaklenjeno. Zvečer so vrata siloma odprli, našli so plinovega petelina odprtega; žena Svenška je ležala na pol omamljena v postelji, njen 2letni sinček pa mrtev. Vsed policijske preiskave bila je Marija Svenšek in njena svakinja Amalija, ki je pri njej stanovala, zaprta in so sodnji oddani. Doslej še ni jasno, ali se je zgodila le nezgoda, ali pa morda nameravani umor otroka.

Umor mehikanskega predsednika. K.-B. poroča iz Londona: V San Antonio je došlo poročilo, da je bil mehikanski predsednik Carranza umorjen. — Carranza je bil pravo orodje severno-ameriškega predsednika Wilsona. Z umorom seveda ne bođe meščanski boj v Mehiki končan. Ali mogoče je, da pridejo zdaj nasprotniki severne Amerike na krmilo.

Francoska vlada pod načelstvom ministra Viviani je odstopila. Na njeno mesto je stopila vlada pod načelstvom ministra Briand. Sprememba v francoski vladi je v političnem oziru velepomembna. Dokazuje namreč, da pričenjajo gotovi krogi, v katerih se nabajajo glavni povzročitelji te nesrečne vojne, premišljevat i o svoji odgovornosti in da se hočejo te odgovornosti otresti. Tudi ruski zunanji minister Sasonow je odstopil in istotako se pripravljajo odločilne spremembe v angleški ter italijanski vladi.

Nedeljska „tombola“ v Ptujju, ki se je vršila „v znamenju zlatega klasa“ na korist vojne oskrbe, se je prav izborno obnesla. Dobremu namenu se je zamoglo donesti prap lepo svoto. Prirediteljem, zlasti soprogi uradnega vodje, gospoj Anny pl. Netoliczka gre pač vsa hvala.

V vojnem vjetništvu se nahaja naš somišljenik, knjigovez g. Anton Podhostnik iz Sv. Barbare v Halozah. Piše nam z dne 20. septembra 1915 iz Ufa (Meisterska Ruthe), Rusija, in pozdravlja vse znance ter somišljenike. Tam se nahaja v vojnem vjetništvu že od 22. marca. Pravi, da je hvala Bogu zdrav in upa, da se kmalu zopet vidimo. Tudi mi upamo to!

Grad Guttenhaag pri Mariboru kupil je zopet grof Jožef pl. Herberstein in Proskau. Ta grad bil je že preje 400 let last njegove družine. Potem pa je bil prodan. Zdaj ga je dobila grofova družina zopet nazaj.

Na polju časti. Na južno-zapadnem bojišču bil je dne 19. t. m. sanitetni feldvebel Mirko Kovačič, učitelj iz Selnice ob Dravi, s kamnjenjem v sence smrtno zadet. Pokopali so junaka v vasi Jamiano. — Pri Komicezn i padel je praproščak inf. reg. adjunkt južne železnice Franc Leber iz Maribora. Medtem

ko je sam kleče streljal, zadela ga je sovražna krogla sredi v čelo; bil je takoj mrtev.

Izpred sodišča.

Čebularji.

Ptuj, 29. oktobra. Pred tukajšnjim okrajnim sodiščem stalo je 14 kmetovalcev, en trgovec in njegova soproga zaradi navijanja cen. Prodajali so trgovcu čebulo po 44 vinarjev za eno kilo. Trgovec in njegova žena sta bila obsojena vsak na 300 kron globe, kmetje pa na globo od 40 do 80 kron, oziroma na zapor do 48 ur. Kmetje so se izgovarjali, da so čebulo po 40 vin. prodajali, 4 vin. pa so le za voznino zahtevali; ta izgovor pa ni pomagal.

Navijanje cen.

Celje, 30. oktobra. Dne 19. junija prišel je mlinar Anton Belič iz Draze na Hrvaškem v Brežice. Ponujal je trgovcem pšenično moko št 0 po 1 K 40 vin. do 2 K za eno kilo. Pri prvi sodnji bil je oproščen. Ali prizivna sodnja ga je obsodila z ozirom na velikost nameravnega dobička na 2500 kron globe, odnosno na 130 dni zapora.

Kaznovani župnik.

Celovec, 29. oktobra. Pred nekaj časom odigral se je v šoli v Mežicah (Miege) na Koroškem prizor, s katerim se je sodnja pečala. Tamošnji fajmošter g. Anton Kaplan je pri verouku 8 letnega posestnikovega sina Stefana Sucher za desno uho prijel, iz šolske klopi potegnil in k steni postavil, tako, da je bil deček precej poškodovan. Vzrok tega tepenja je bil, da deček ni hotel kupiti neke slovenske knjige, katero je fajmošter otrokom ponujal. Fajmošter Kaplan bil je prestopka po § 420 k. p. krivim spoznan in obsojen na 100 K denarne globo odnosno 10 dni zapora. Nadalje se mu je odrekla sposobnost za izvrševanje učne službe. (Kl. Z.)

**Bolni
napljinčih**

**Sanatorij
Aflenz**
Hofacker (830) - Štajersko. Prospekt

Gospodarske.

Kedaj se naj gnojijo vrtno grede?

V lažji, črne prsti bogati zemlji se lahko raznosi v jeseni hlevni gnoj na vrtnih gredah, se pusti čez zimo ležati in še le v spomladaj podkopa. Tako zemljo se pa lahko prekopa tudi v jeseni in na zmrlji zemlji po zimi raztrosi kratki hlevni gnoj, ki se potem spomladaj z grabljami pograbi. S tem se pripravijo grede za setev in sajenje, ne da bi bilo treba zemljo še enkrat prekopati.

Nasprotno pa bi se moral hlevni gnoj v težki ilovici podkopati še pred nastopom zime, da postane zrahljana, v grapavem razoru ležča zemlja vsled zimskega mraza zopet prhka. S tem dobimo do spomladaj za sajenje sajken izvrstno zemljo, ki jo seveda ni treba še enkrat prekopati, ampak samo z ostrimi železnimi grabljami površno zrahljati.

Sveže zelenje za juho po zimi.

Da more dobiti gospodinja tudi po zimi sveže zelenjave, zlasti drobniak, peteršilj, naj nasadi sedaj v oktobru v nekaj cvetličnih loncev 3 do 4 korenine peteršilja, najboljše kodrastolistnega ali peščico prireznega drobniaka in jih postavi na kuhinjsko okno, kjer ne služijo samo kot krasilo ampak nam dajo po zimi marsikateri zelen list za kuhinjsko porabo.

Shranjuje se samo zdrav (nepokvarjen) krompir!

Med najpogostejše vrste krompirjevih bolezni spada v različnih velikostih in podobah se pojavljajoč skrup (kraste), ki pri suhem spravljajanju in shranjevanju v suhladnih prostorih ne povzročajo v hraniliščih vedno velike škode, ki se lahko, ako se ga pogleda samo površno zamenja z neprimerno nevarnejšim krompirjevim rakom. Krompirjev rak povzroči glive, ki ostanejo po razmerah zemlje dalje ali manj časa v zemlji življenja zmogljne in se zelo lahko prenesejo na zdravo setev.

Zatorej bi bilo primerno, ako bi se, predno se hrani krompir za zimo, izbral ves bolan ali na videz bolan krompir in bi se ne spravil v skladovni prostor. Močno gnil krompir je najboljše opariti in porabiti za krmiljenje.

Zlasti skrbno bi se moralo prebrati gnil krompir pri krompirju, ki je določen za seme.

Mak kot oljnata rastlina.

Ker je še vedno malo jedilnega olja in za donosno mikarstvo neobhodno potrebnih mačnih krmil, bi